

Häme- ohjelma

STRATEGINEN MAAKUNTAOHJELMA 2014+

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Mikä on Häme-ohjelma

Häme-ohjelma on Kanta-Hämeen tulevaisuuden tekemisen strateginen ohjelma. Maakunta valmisteleeh ohjelman yhtenä prosessina Hämeen liiton johdattamana siten, että maakuntavaltuusto voi sen hyväksyä toisessa kokouksessaan marraskuussa 2013.

Perinteisiä hallinnollisia ilmaisuja käyttäen Häme-ohjelma sisältää maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman. Asiakirjan alussa on strategiaosa, joka osoittaa Kanta-Hämeen pitkän tähtäimen suunnan ja tavoitteet. Ohjelmaosa kokoaa tavoitteiden saavuttamiseksi keskeisimmät toimenpiteet maakunnassa. Tavoitteena on muodostaa riittävän suuria, vaikuttavia kehittämisen kokonaisuuksia, joiden toteuttamiseksi kootaan voimavaroja kunnista, maakunnasta, valtion tasolta, Euroopan unionista sekä elinkeinoelämästä.

Häme-ohjelma on ikään kuin joukkueurheilun pelikirja, jonka olennaisinta sisältöä on sopimus joukkueen yhteisestä toimintatavasta.

Valmistelu

Häme-ohjelma valmistelevat maakunnan parhaat asiantuntijat. Kehittäjäverkosto HämeProlla on keskeinen rooli määriteltäessä Hämeen kehittämisen kärkiteemoja. Poliittinen ohjaus on vankasti maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen sekä maakunnan yhteistyöryhmän käsissä. Maakunnan kolme seutua kuntineen kytketään tiiviisti valmisteluun. Hämeen nuorisovaltuustot tuovat viestin niiltä, jotka ovat aikanaan toteuttamassa pisimmänkin tähtäyksen strategioita.

Hämeen strategista maakuntaohjelmaa on valmisteltu jo vuonna 2012 Uudenmaan ja Hämeen skenaariotyöllä sekä erityisesti laajan metropolialueen tulevaisuustarkastelulla ”Siivet ja Juuret”. Se on tuottanut myötään Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Uudenmaan yhteiset strategiset linjaukset sekä valintoja niistä toimista, joissa koko yhteistoiminta-alueen yhdessä tekeminen on välttämätöntä, jotta voisimme onnistua. Nämä yhteiset linjaukset ja toimet sisältyvät Häme-ohjelmaan.

Osallistaminen

Strategiat ja ohjelmat eivät ole osallistamisen kannalta helppoja. Häme-ohjelman valmistelussa hyödynnetään Siivet ja Juuret –työssä saatuja hyviä kokemuksia. Suunnittelun vaiheet ovat kaiken aikaa esillä verkossa. Häme-blogien toivotaan herättävän vilkasta keskustelua maakunnan tulevaisuuden tekemisestä. Valmistelu tuodaan sinne, missä ihmiset ovat muutenkin liikkeellä, kuten Elomessujen Häme Areenaan.

Lainsäädännön edellyttämät kuulutukset, nähtävillä olot ja lausunnot kuuluvat tietenkin asiaan. Häme-ohjelman valmistelun aloittamisesta kuulutetaan maakuntahallituksen päätöksen jälkeen. Samalla osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville. Suunnitelman luonnosasiakirjat ovat nähtävillä syys-lokakuussa 2013.

Toteuttaminen

Häme-ohjelmaa tarkennetaan vuosittain laadittavalla toteuttamissuunnitelmalla, jossa esitetään keskeisimmät hankkeet ja niiden rahoitus. Toteuttamissuunnitelma sovitetaan yhteen erityisesti yhteistoiminta-alueen maakuntien vastaavien suunnitelmien sekä ELY-keskusten suunnitteluasiakirjojen kanssa.

Vaikutusten arviointi

Häme-ohjelman vaikutuksia arvioidaan SOVA-lain ja -asetuksen mukaisesti. Vaikutusten arviointi kootaan ohjelmaan sisältyvään ympäristöselostukseen. Ohjelman vaikutukset kuvataan sanallisesti sekä kootaan taulukkoon.

Keskeistä arvioinnissa on ohjelman linjausten ja hankkeiden vaikutukset suhteessa kehittämisen periaatteisiin, määrällisiin tavoitteisiin ja ohjelman ympäristötavoitteisiin.

Taustatyöt

Häme-ohjelman valmistelussa hyödynnetään parhaita ennakointi-, suunnittelu- ja tutkimusaineistoja. Alla on listattu keskeisimmät tausta-aineistot.

- Uudenmaan (ja Hämeen) skenaariotyö
- Siivet ja Juuret – laajan metropolialueen tulevaisuustarkastelu
- Liikennejärjestelmäsuunnitelma (rinnalla)
- Ensimmäinen ja toinen vaihemaakuntakaava (rinnalla)
- Hämeen maakunnallinen terveydenhuollon selvitys (rinnalla)
- Rakennerahasto-ohjelma 2014+ (rinnalla)
- Maaseudun kehittämisohjelma (rinnalla)
- Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskuksen strategiset tulossuunnitelmat
- Maakuntasuunnitelma 2009
- Maakuntaohjelma 2010, toteuttamissuunnitelmat

Aikataulu

Häme-ohjelma laaditaan tiiviinä prosessina helmi-marraskuussa 2013. Alla on listattu työn keskeisimmät valmistelu- ja käsittelyvaiheet.

4.2. mkh

- päätös maakuntasuunnitelman/ohjelman valmistelun käynnistämisestä, työohjelma, OAS

13.2. Ennakointifoorumi

- teemana ennakkoinnin hyödyntäminen alueen kehittämisessä ja päätöksenteossa

helmikuu

- kuulutus maakuntaohjelman valmistelun aloittamisesta

tammi-maaliskuu

- maakuntaohjelmien arviointi, yta-alueen yhteinen
- keskeinen osa myös uusien ohjelmien valmistelua
- MDI/Antikainen vetää
- kysely (HämePro)
- haastattelut (10-15 hlö)

- sparraustyöpajat (10-15 hlö, samat kuin edellä)

4.3. MYR

- lähetekeskustelu Häme-ohjelman valmisteluun

15.4. mkh

- vanhan maakuntahallituksen lähetekeskustelu Häme-ohjelman valmisteluun

maalis-huhtikuu

- HämePron ennakointityöpaja, ”maakunnan kärjet”

maalis-huhtikuu

- nuorisovaltuustojen ennakointityöpaja, ”maakunnan kärjet”

toukokuu

- seutuneuvottelut 1

27.5. mkv

- valtuuston koulutusseminaari, pohjustus Häme-ohjelmaan

3.6. MYR (matka)

- Häme-ohjelman käsittelyä

17.6. mkh (seminaari)

- uusi maakuntahallitus työstää Häme-ohjelmaa

elokuu

- Elomessut, Häme Areena

elo-syyskuu

- seutuneuvottelut 2

elokuu-syyskuu

- HämePro neuvonpito

9.9. maakuntavaltuuston seminaari

- Häme-ohjelman työstämistä
- MYR mukana

syyskuu

- Häme-ohjelman (=maakuntaohjelma) nähtäville, lausunnot, kuulutukset

14.10. mkh

- Häme-ohjelman työstämistä, palautteen käsittely

21.10. MYR

- MYR:n linjaukset Häme-ohjelmaan

lokakuun loppu

- HämePro viimeistelee Häme-ohjelmaa

11.11. mkh

- maakuntahallituksen esitys Häme-ohjelmaksi

25.11. mkv

- Häme-ohjelman hyväksyminen

Tekijät

Häme-ohjelman valmisteluun osallistuvat laajat joukot maakunnasta ja sen ulkopuolelta. Alla on listattu keskeisimmät tahot, jotka todella työstävät ohjelmaa ja päättävät siitä.

Maakuntavaltuusto (uusi)

Maakuntahallitus (vanha ja uusi)

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö (MYRS)

Hämeen liiton virasto:

- Timo Reina: esittelyvastuu, yleislinjaukset, ”viimeinen sana”
- Matti Lipsanen: valmisteluvastuu, prosessin veto, viestintä, kirjoittaminen
- Terhi Saarenoja: ennakointi, käytännön järjestelyt, kirjoittaminen
- Anja Uusitalo: tilastot, tietopalvelu, seuranta
- Anne Horila: innovaatiot, osaaminen
- Heikki Pusa: fyysiset toimintaympäristöt
- Osmo Väistö: yhteys ohjelmiin, MYR
- Jaana Laakso: viestintä
- Anni Levonen: taitto, ulkoasu

HämePro:

- Hämeen liitto
- Hämeen ELY-keskus (E- ja Y-vastuualueet)
- Uudenmaan ELY-keskus (L-vastuualue)
- Kehke
- InnoPark
- FSKK
- YritysVoimala
- TechVilla
- RTOY
- HAMK
- KK Tavastia
- FAI
- Hyria
- MTT
- HY, Palmenia
- HY, Lammi
- Hämeen Kauppakamari
- Riihimäen-Hyvinkään Kauppakamari
- Hämeen Yrittäjä
- ProAgria
- Kunnat (kuntajohtajat)

HämePro on maakuntaohjelman valmistelun tärkein työryhmä, joka oikeasti työstää ohjelmaa.

Seutuneuvottelut:

- kehittämissyhtiöt
- kunnat

Kuntajohtajakokoukset

- käsitellään tarvittaessa kaikissa kuntajohtajakokouksissa
- tiedoksi & palaute

Etelä-Suomen yhteistoiminta-alue

- johtoryhmä
- valmisteluryhmä
- strategiaosan/maakuntasuunnitelman synkronointi
- yhteiset linjaukset ja hankkeet (Venäjä, Cleantech, älykkäät matkaketjut, kestävä elämäntapa eri alueilla, luonnonvarojen kestävä käyttö)

Hämeen nuorisovaltuustot

Hämeen ennakointiverkosto

Lisätietoja

Hämeen liitto

www.hameenliitto.fi

kehittämisjohtaja Matti Lipsanen, puh. 050 5060697, matti.lipsanen@hame.fi

suunnittelija Terhi Saarenoja, puh. 050 4095988, terhi.saarenoja@hame.fi